

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Вносител: Министерство на финансите	Нормативен акт: Правилник за прилагането на закон за държавните помощи
За включване в законодателната програма на МС за периода: 1 юли – 31 декември 2018 г.	Дата: 24 октомври 2018 г.
Контакт за въпроси: г-жа Стефка Сарафова, началник на отдел „Методология, наблюдение и координация на държавните помощи“, дирекция „Държавни помощи и реален сектор“	Телефон: 02/9859 2074

1. Дефиниране на проблема

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна:

Настоящият проект на правилник е изготвен във връзка с приетия на 24 октомври 2017 г. нов Закон за държавните помощи (ЗДП) и на основание § 4, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗДП, където е предвидено в срок до една година от влизането в сила на закона Министерският съвет да приеме правилник за прилагането му.

Запазва се предмета на акта, а именно правилника да определи реда и условията за прилагане на Закона за държавните помощи. Промените спрямо съществуващия ППЗДП са наложени поради следните причини:

- Въведени нови моменти в европейски правила, процедури и съдебна практика по държавните помощи, които вече имат семантично отражение в ЗДП;
- Преодоляване на нормативна празнота в националните процедури, обезпечавщи изпълнението на процедурния и правоприлагащия регламенти в областта на държавните помощи, процедурите по съдебно производство по оспорване на акт за предоставяне на държавна или минимална помощ, както и за нарушения на българското законодателство и правото на ЕС при предоставянето на държавни помощи и минимални помощи. Създаване на национален механизъм за възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ и възстановяване на неправилно използвана държавна помощ с цел осигуряване изпълнението на Решения за възстановяване на Европейската комисия.

С оглед на горепосоченото, с проектът на ППЗДП се определят реда и условията за прилагане на ЗДП, наложени от изискванията на европейското законодателство и практиката на ЕК и Съда на ЕС в областта на държавните помощи.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Независимо, че предложеният проект на ППЗДП концептуално не изменя съществуващия към

момента ред, новият ЗДП налага разработването на изцяло нов проект и отмяна на действащия. Проектът на ППЗДП следва разпоредбите на ЗДП, които изискват разработване на ред и правила за прилагане относно:

- оформяне на планираните мерки за помощ;
- форма, съдържание и начини за изготвяне и представяне на планове за оценка на въздействието и на оценъчни доклади;
- формата и начина за представяне пред Европейската комисия на уведомленията за държавни помощи;
- изготвяне на оценка за съответствие на държавната помощ с правилата за групово освобождаване и информиране на европейската комисия;
- обмен на информация и кореспонденция с Европейската комисия;
- форма, съдържание, срокове и начин за информиране за предоставянето на минимална помощ;
- предоставяне на минимална помощ и помощи освободени от задължението за уведомяване извън правилата за групово освобождаване;
- водене на архиви и регистри по закона и осигуряване на прозрачност на държавните помощи;
- изготвяне и представяне на годишни доклади за държавните помощи;
- работата на информационната система за наблюдение и координация на държавните помощи;
- специфичните условия при мерки на помощ в областта на земеделието, развитието на селските райони, горското и ловното стопанство и рибарството
- допълнителни и заключителни разпоредби и приложения.

Въведените основни нови моменти и процедури в проекта на ППЗДП са свързани изцяло с тези в ЗДП и са подчинени на основните раздели на закона. Те поясняват начина на изпълнение на законовите задължения за страните в процеса на предоставяне на държавни и минимални помощи.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

От гледна точка на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), политиката в областта на държавните помощи и тяхната съвместимост се формира, провежда и контролира от страна на ЕК, т.е. тя е наднационална и общоевропейска. В тази връзка, не са извършени и не са приложими последващи оценки на нормативния акт или анализ за изпълнението на политиката на национално ниво.

2. Цели:

С приемането на проекта на акт се очаква да се постигнат следните цели, произтичащи от прилагането на ЗДП:

- Допълване на националните процедури;
- Гарантирането на достатъчен капацитет по планиране, разработване, уведомяване, управление, докладване и контрол на предоставянето на държавни и минимални помощи от страна на администраторите на помощ;
- Подобряване на механизма по координацията и контрола върху държавните помощи;
- Терминологично и практическо прецизиране на уредбата.

Поставените цели съответстват на европейската правна рамка в областта на държавните помощи. Последната не е самостоятелен стратегически документ, а създава условията за реализация и съвместимост на националните мерки за изпълнение на общите за ЕС цели съобразно „Европа 2020“ и в следващите периоди.

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Министерство на финансите, Министерство на земеделието и храните, Европейската комисия, администратори на помощ, в т.ч. на централно и местно ниво, управляващи органи, национални съдилища, получателите на държавна и/или минимална помощ и трети заинтересовани страни, в т.ч. конкуренти от всички области на обществени отношения в Република България.

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи и др.).

4. Варианти на действие:

Вариант 0 – С действия от страна на държавата, при условие че проекта на правилник бъде приет:

Предложеният проект не въвежда допълнителни регулаторни и нерегулаторни действия от страна на държавата. Същият води до подобряване, усъвършенстване и прецизиране на националното законодателство по отношение на реда, процедурите и практиките в областта на държавните помощи, наложени от проведения от ЕК процес по модернизация на правилата по държавните помощи в периода 2012-2014 г., изискванията на европейските регламенти, развитието в практиката на ЕК и тълкуванията на Съда на ЕС в областта на държавните помощи.

Вариант 1 – „Без действия“ от страна на държавата, при условие че проекта на правилник не бъде приет:

При условие, че предложеният проект на правилник не бъде приет, действащият ППЗДП ще продължи да се прилага. Действащият ППЗДП не следва логиката на новия ЗДП. Той е непълен и остарял спрямо действащия ЗДП и развитието на европейското законодателство в областта на държавните помощи. Едновременно с това ще се появи и нормативна празнота, по отношение на изпълнението на задълженията на страните ангажирани в процеса на публично подпомагане, което е предпоставка за липса на правна сигурност и ограничаване възможностите на заинтересованите страни да защитават интересите си в хода на съдебното производство.

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „без действие“.

5. Негативни въздействия:

При Вариант 0 – С действия:

Икономически негативни въздействия: Няма да има

Социални негативни въздействия: Няма да има.

Екологични негативни въздействия: Няма да има.

При Вариант 1 – „Без действия“ :

Икономически негативни въздействия:

Липсата на ясни правила може да доведе до забавяне на достъпа до ресурс, разпределян под формата на помощи, вкл. с източник от ЕСИФ, това води до засягане на краткосрочната им икономическата ефективност и конкурентоспособност. Увеличават се рисковете от предоставяне на неправомерна и несъвместима помощ, при които икономическата тежест от нарушаване на правилата се понася от предприятията, а по-регресните искове - от публичния сектор.

Социални негативни въздействия:

Икономически негативните се отразяват на крайните потребители, влошава се достъпа им до стоки и услуги на съответното качество, ценовите равнища, заетостта, а оттам и поведението и социалното представяне на конкретни групи от населението. Намаляването на правната сигурност при липса на уредба има отношение към начина, по който функционират публичните органи, защото ППЗДП е насочен основно към тях.

Екологични негативни въздействия: Няма да има.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални,

екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:

При Вариант 0 – С действия:

1. Общият положителен ефект от въвеждането на проекта на правилник в действие се изразява в това да се създаде правна среда, която да възпрепятства незаконосъобразното разходване на публичен ресурс, нарушаването на ДФЕС, както и да се увеличи правната сигурност за страните в процеса.
2. Други положителни въздействия от постигане целите на проекта на правилник:
 - Създаването на прецизна рамка от ред и процедури в които публичните органи-администратори на помощ действат дава възможност за правомерно подпомагане. Увеличава се правната сигурност за всички заинтересовани страни и се подобрява икономическия климат.
 - Оптимизирането на процедурите по координация, информационен обмен и прозрачност на публичното подпомагане, стандартизира процесите и води до спестяване на ресурси и пренасочване на капацитета на администраторите към подобряване на качеството на планираните мерки за помощ.
 - Осигуряването на възможност за незабавно и ефективно изпълнение на решенията на ЕК обезпечава правилното функциониране на Общия пазар и минимизира изкривяванията в него. Чрез решенията за възстановяване например се възстанови пазарното състояние, което е съществувало преди предоставянето на помощта. По този начин се премахва пазарното предимство към получателя на държавна помощ.
 - Изискванията към администраторите на помощи за гарантиране на капацитет по планиране, разработване, уведомяване, управление, докладване и контрол на предоставянето на държавни и минимални помощи, подобряват гаранциите за правомерността на действията им;
 - Подобряване на координацията и контрола върху държавните помощи, което ще има положително въздействие върху всички засегнати лица (публични органи, администратори и получатели на помощ);
 - Предоставяне на законосъобразни помощи при използването на национален и европейски финансов ресурс. Това ще доведе до ефект, подобряващ финансовата дисциплина в публичния сектор и до снижаване на фискалните рискове като цяло и намаляване риска от нередности и корекции;
 - Предложеният проект на акт няма да доведе до допълнителни публични разходи, тъй като оптимизира съществуващата система.
3. Потенциалното общо положително икономическо въздействие не може да се оцени надеждно, тъй като не може да се предвидят потенциалните случаи на неправомерна и несъвместима помощ.

При Вариант 1 – „Без действия“ :

Икономически положителни въздействия: Няма да има

Социални положителни въздействия: Няма да има.

Екологични негативни въздействия: Няма да има.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Пояснете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:

При Вариант 0 – С действия:

Не се очаква приемането на проектът да доведе до потенциални рискове. С проектът се допълват хипотезите и спецификите към случаи, касаещи само актове по държавните и минималните помощи.

При Вариант 1 – „Без действия“ :

Потенциалните рискове от ограничаване хипотезите на съдебното производство за публичните органи и трети страни по отношение защита на интересите им от предоставянето на неправомерна и незаконосъобразна държавна и минимална помощ са:

- изкривяване на пазара във връзка с изкуствено създадено икономическо предимство;
- невъзстановяване от бенефициентите, вкл. и на лихвата за неправомерно ползвано икономическо предимство;
- ограниченост на хипотезите за защита на засегнатите интереси от публични органи и трети страни.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.

8.1. Административна тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- **Ще се намали – тъй като процесите се стандартизират и електронизират.**
- Няма ефект

Проектът на правилник способства за подобряване на планирането, разработването, управлението и контрола на мерки за държавна и минимална помощ с по-високо качество. По този начин се очаква да се облекчи и практическото изпълнение на мерките от страна на получателите и администраторите.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

С проекта на акт не се създават нови регулаторни режими, тъй като основно се прецизират залегналите в ЗДП разпоредби.

9. Създават ли се нови регистри:

Не

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средни предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП
- **Няма ефект**

Проектът на ППЗДП не поражда въздействие върху микро и МСП, тъй като не разделя според големината им получателите на държавна и минимална помощ.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

- Да
- **Не**

12. Обществени консултации:

Предвижда се обществената консултация да се проведе в периода 01 август – 31 август 2018 г., като проектът на нормативен акт ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на сайта на Министерството на финансите, заедно с мотивите, доклада и предварителната оценка за въздействието, съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове и чл. 85, ал.1 от Устройствения правилник на Министерския съвет.

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

13. Приемането на нормативен акт произтича ли от правото на ЕС?

- **Да**
- Не

Проектът на нов ППЗДП е изготвен във връзка с приетия на 24 октомври 2017 г. нов ЗДП и на основание § 4, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗДП, с цел усъвършенстване и прецизиране на процедурите и практиките в националното законодателство по държавните помощи във връзка прилагане на чл.107 и 108 от ДФЕС и регламентите в областта на държавните помощи, модернизирани от Комисията в периода 2012-2014 г., Известието на Комисията относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища (ОВ, 2009/С 85/01) и Регламент (ЕС) № 2015/1589 на Съвета (ОВ L 248 от 24.9.2015 г.), Решение на ЕК № С(2014) 6207 от 05.09.2014 г., развитието в практиката на ЕК и тълкуванията на Съда на ЕС в областта на държавните помощи.

Комплексна оценка на въздействието по отношение на модернизирани правила на ниво Европейски

съюз няма. Цялостен преглед на причините налагащи провеждането на модернизация в режима по държавните помощи може да бъде намерен на интернет страницата на Европейската комисия:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/index_en.html

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, вкл. Информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: г-жа Весела Данева, директор на дирекция „Държавни помощи и реален сектор“

Дата:

Подпис: